

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Krājaizdevu sabiedrību likuma 20. panta trīspadsmitā daļa
Mērķis un būtība	<p>Krājaizdevu sabiedrības (turpmāk – sabiedrība) aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumu mērķis ir izpildīt Latvijas Bankai Krājaizdevu sabiedrību likumā un Latvijas Bankas likumā deleģēto pienākumu finanšu tirgus uzraudzības jomā, detalizētāk regulējot sabiedrību darbību.</p> <p>Pašreiz minētā mērķa sasniegšanu nodrošina Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 27. oktobra normatīvie noteikumi Nr. 199 "Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr. 199), taču saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz 2022. gada 31. decembrim izdotie ārējie normatīvie akti piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās noteikumus Nr. 199, un tāpat kā līdz šim šo noteikumu prasības būs saistošas Latvijā reģistrētām sabiedrībām.</p> <p>Noteikumu projekts nosaka prasības:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanai, tostarp novērtēšanas regularitātei, sabiedrības valdes atbildībai par novērtēšanas procesu, kā arī aizņēmēja kredīspējas novērtēšanai aktīvu kvalitātes novērtēšanas kontekstā; 2) aktīvu klasificēšanai standarta, uzraugāmos, zemstandarta, šaubīgos un zaudētos kredītos; 3) uzkrājumu veidošanai nedrošiem parādiem atbilstoši aktīva klasifikācijai vai novērtējot aizņēmēja nākotnes naudas plūsmu; 4) aktīvu vērtēšanai grupās; 5) pārstrukturētu aktīvu novērtēšanai; 6) aktīvu un uzkrājumu uzskaiti sabiedrības grāmatvedībā. <p>Kopumā noteikumu projekts satur prasības, kas ir identiskas noteikumiem Nr. 199, izņemot šādas pārmaiņas, kas balstītas uz Latvijas Bankas uzraudzības praksi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ieviesta nodrošinājuma definīcija, skaidrojot, ka nodrošinājums var būt tikai noguldījums, vērtspapīri, kustamā manta vai nekustamais īpašums, kuri ir iekļāti uz līguma pamata, par ko izdarīti ieraksti atbilstošajos reģistros, un kuri aizdevējam kalpo kā kredīta atmaksas avots gadījumā, ja aizņēmējs nespēj nodrošināt parāda samaksu; 2) samazināts visaptverošas aktīvu kvalitātes vērtēšanas biežums, nosakot divu pakāpju pieeju – visaptverošu aktīvu kvalitātes

	<p>novērtējumu sabiedrība veic vienu reizi gadā, savukārt katru ceturksni tā novērtē aktīvus, balstoties uz kavējuma dienu aprēķinu un informāciju, kas nonākusi sabiedrības rīcībā un kas liecina, ka notikusi būtiska kāda aktīva vai kādu ārpusbilances saistību kvalitātes pasliktināšanās;</p> <p>3) lai samazinātu administratīvo slogu, noteikts, ka sabiedrības revīzijas komisija ne retāk kā reizi gadā veic portfeļa kvalitātes izvērtējumu un iesniedz savu vērtējumu sabiedrības valdei;</p> <p>4) precizēts, ka nodrošinājums nav noteicošais kritērijs, pieņemot lēmumu par kredīta piešķiršanu, un to neuzskata par primāro kredīta atmaksas avotu, izņemot kredītus, kuriem līgumā ir paredzēta kredīta atmaksa no nodrošinājumā esošā īpašuma realizācijas vai sabiedrība ir saņēmusi likvīdu finanšu nodrošinājumu;</p> <p>5) grozīti nosacījumi kredītu klasificēšanai standarta, uzraugāmajos, zemstandarta, šaubīgos un zaudētos kredītos, vienkāršojot kavējuma dienu piemērošanu kredītu klasificēšanai un nosakot detalizētākus nosacījumus kredītiem, kuriem atmaksa paredzēta termiņa beigās vai tie ir no nodrošinājuma atkarīgi kredīti. Sākotnējais ietekmes izvērtējums liecina, ka izmaiņas atsevišķos gadījumos uzlabos aktīvu klasifikāciju un attiecīgi samazinās arī uzkrājumu apmēru, taču izmaiņām nav būtiskas ietekmes uz nepieciešamo uzkrājumu apmēru uzraudzības mērķiem;</p> <p>6) izslēgta prasība individuāli novērtētus kredītus, kas klasificēti kā standarta, ietvert kredītu grupā ar līdzīgiem kredītriska parametriem un novērtēt kopumā, lai noteiktu, vai šādai kredītu grupai pastāv vērtības samazināšanās;</p> <p>7) noteikumu Nr. 199 2. pielikums "Aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas pārskats" no 2025. gada tiks pārcelts uz Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumiem Nr. 218 "Statistisko datu par kredītiestāžu un citu monetāro finanšu iestāžu finansiālo stāvokli (MBP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi", kuros tiks pievienots mēneša bilances pārskata pakotnei. Attiecīgi pārskats par 2024. gada ceturto ceturksni ir sagatavojams un iesniedzams saskaņā ar noteikumiem Nr. 199.</p> <p>Pārējās noteikumu projekta normas, kuras atšķiras no pašlaik spēkā esošo noteikumu Nr. 199 atbilstošajām normām, paredz redakcionāla vai tehniska rakstura precizējumus un pamatā ir saistītas ar numerācijas maiņu un ar to saistīto atsauču precizēšanu un terminu aktualizēšanu.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un tā dalībniekiem un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina to tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraugs (Latvijas Banka), un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzrauga lomā ir atbildīga</p>

	<p>par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem prasības un veicot to ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi. Līdz ar to noteikumu projekts ir nepieciešams, lai Latvijas Banka noteiktu prasības sabiedrību aktīvu kvalitātes novērtēšanas sistēmai, kas ļaus savlaicīgi novērtēt aktīvu un ārpusbilances saistību kvalitāti, atbilstoši klasificēt aktīvus un veidot uzkrājumus nedrošiem parādiem.</p> <p>Atbilstoši veikta aktīvu un ārpusbilances saistību kvalitātes novērtēšana un uzkrājumu veidošana nodrošina, ka sabiedrība piesardzīgi novērtē sava aktīvu portfeļa kvalitāti un adekvāti atspoguļo savu finanšu stāvokli un darbības rezultātus, kā arī korekti uzrāda kapitāla pietiekamības un citus regulējošās prasībās noteiktos rādītājus.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Nosakot sabiedrībām prasības attiecībā uz aktīvu un ārpusbilances saistību kvalitātes novērtēšanu un uzkrājumu veidošanu, tiek nodrošināta vienota tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai.</p> <p>Ja sabiedrības neveic aktīvu un ārpusbilances saistību kvalitātes novērtēšanu un uzkrājumu veidošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tas var ietekmēt to kapitāla pietiekamības un citu regulējošās prasībās noteikto rādītāju aprēķina pareizību. Lai nodrošinātu ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību, ir būtiski pēc iespējas mazināt un novērst minēto risku.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt finanšu tirgus dalībniekiem vienotas prasības aktīvu un ārpusbilances saistību kvalitātes novērtēšanai un uzkrājumu veidošanai, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošās normas skaidri norāda uz noteikumu izstrādi. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var konkrēti kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot finanšu tirgus dalībniekam korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Respektīvi, normatīvais akts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība) un, otrkārt, nav iespējams pēc būtības īstenot citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Ņemot vērā iepriekš</p>

	<p>minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu (ņemot vērā jau esošās prasības), kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.</p>
Spēkā stāšanās	Noteikumu projekts stāsies spēkā 2025. gada 1. janvārī.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Kopumā noteikumu projekts neparedz būtiskas izmaiņas. Noteikumu projektā ietvertās izmaiņas, t. sk. prasības saistībā ar pārmaiņām iekšējos procesos, radīs papildu administratīvo slogu un izmaksas finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības.</p> <p>Administratīvās izmaksas precīzi nav aprēķināmas, jo finanšu tirgus dalībnieku administratīvās izmaksas šajā gadījumā atkarīgas no vairākiem faktoriem, piemēram, no tā, vai noteikumu projektā ietverto prasību ieviešanai finanšu tirgus dalībnieks izmantos iekšējos vai ārējos resursus. Tomēr ilgtermiņā administratīvais slogs un izmaksas samazināsies.</p>
Saistītie dokumenti	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Krājaizdevu sabiedrību likums; 2) noteikumi Nr. 199; 3) Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumi Nr. 218 "Statistisko datu par kredītiestāžu un citu monetāro finanšu iestāžu finansiālo stāvokli (MBP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 10. jūlijā tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot priekšlikumus iesniegt līdz 2024. gada 24. jūlijam.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību tika informēti Krājaizdevu Apvienība un Latvijas Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienība, kā arī ārpus asociācijas esošie finanšu tirgus dalībnieki, kuriem būs saistoša noteikumu projektā ietverto prasību izpilde.</p> <p>Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu tika saņemti vairāki motivēti priekšlikumi un iebildumi, kuri tika ņemti vērā, precizējot noteikumu projektu vai sniedzot skaidrojumu. To apkopojums ir pievienots anotācijas pielikumā.</p> <p>Noteikumu projekts 2024. gada 13. augustā tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par noteikumu</p>

	projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.
--	--

Sabiedrības līdzdalības gaitā saņemto priekšlikumu par Latvijas Bankas noteikumu projektu "Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumi" apkopojums

Nr. p. k.	Sabiedrības līdzdalībai nodotā projekta redakcija (konkrētā punkta redakcija)	Izteiktais iebildums (priekšlikums) par projekta konkrēto punktu	Latvijas Bankas viedoklis par izteikto iebildumu (priekšlikumu) un norāde, vai tas ņemts vērā
1.	<p>17. Procentu kapitalizācija ir ekonomiski pamatota, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:</p> <p>...</p> <p>17.3. procentu kapitalizācija veikta ne vairāk kā divu līgumā paredzēto secīgo procentu maksājumu vietā un kopējais laika periods, par kuru procenti ir kapitalizēti, nepārsniedz sešus mēnešus.</p>	<p>17.3. punkts - nedod skaidru lasījumu par procentu kapitalizācijas ekonomisku pamatojumu. Priekšlikums dot formulējumu, kas paskaidros punkta minēto nosacījumu.</p>	<p>Ņemts vērā.</p> <p>Nemainot normas būtību, 17.3. apakšpunkts izteikts šādā redakcijā:</p> <p>"17.3. procentu kapitalizācija veikta ne vairāk kā divu līgumā paredzēto secīgo procentu maksājumu vietā un kredīta kopējais kapitalizēto procentu apmērs nepārsniedz sešu mēnešu periodam aprēķināto procentu apmēru."</p>
2.	<p>20. Standarta kredīts ir kredīts, kuram nav pazīmju, ka tas netiks atmaksāts pilnā apmērā. Kā standarta kredītus klasificē kredītus, kuriem:</p> <p>...</p> <p>20.3. ja kredīta atmaksa paredzēta termiņa beigās vai tas ir no nodrošinājuma atkarīgs kredīts:</p> <p>20.3.1. nodrošinājuma vērtība (tai skaitā piespiedu pārdošanas gadījumā) pārsniedz parāda summu;</p>	<p>Noteikumu 20.3. punkts ar apakšpunktiem, 21.6. punkts un 22.3. punkts ar apakšpunktiem ir piedāvāti redakcijā, kas paredz, ka kredīts ar atmaksu termiņa beigās var būt tikai ar nodrošinājumu. Savukārt 25.punktā ir minēts, ka šādam kredītam var nebūt nodrošinājuma. Lūdzam precizēt augstāk minētus punktus. Priekšlikums arī definēt, kas ir Kredīts ar atmaksu termiņa beigās.</p>	<p>Ņemts vērā.</p> <p>Lai nodalītu atsevišķi kredītus ar atmaksu termiņa beigās un no nodrošinājuma atkarīgus kredītus, veikti redakcionāli grozījumi noteikumu projekta 20.3., 20.4., 21.5., 21.6., 22.3. un 22.4. apakšpunktā un 25. punkta ievaddaļā:</p>

<p>20.3.2. nodrošinājumu var savlaicīgi pārdot, jo pastāv likvīds tirgus;</p> <p>20.3.3. sabiedrībai nav tiesisku šķēršļu nodrošinājuma atsavināšanai.</p> <p>21. Uzraugāms kredīts ir kredīts, kurš sabiedrības valdei pastiprināti jākontrolē, jo tam piemīt potenciāla nedrošība, kas, ja situācija netiek mainīta, nākotnē var ietekmēt parāda samaksu un sabiedrībai radīt zaudējumus. Kā uzraugāmus kredītus klasificē kredītus, kuriem:</p> <p>...</p> <p>21.6. kredīta atmaksa paredzēta termiņa beigās vai tas ir no nodrošinājuma atkarīgs kredīts, nodrošinājuma stāvoklis ir pasliktinājies, bet tā vērtība joprojām sedz kredīta atlikumu un nav šķēršļu nodrošinājuma realizācijai.</p> <p>22. Zemstandarta kredīts ir kredīts, kuram ir skaidri izteikta nedrošības pakāpe, kas liek apšaubīt pilnu parāda samaksu, un kurš sabiedrībai radīs zaudējumus, ja šī nedrošība netiks novērsta. Kā zemstandarta</p>		<p>"20.3. ja kredīta atmaksa paredzēta termiņa beigās, tā kopējais atmaksas termiņš nepārsniedz 12 mēnešus un sabiedrības rīcībā nav informācijas, ka aizņēmēja kredīspēja kopš kredīta piešķiršanas brīža būtu pasliktinājusies;</p> <p>20.4. ja kredīts ir no nodrošinājuma atkarīgs kredīts:</p> <p>20.4.1. nodrošinājuma vērtība (tai skaitā piespiedu pārdošanas gadījumā) pārsniedz parāda summu;</p> <p>20.4.2. nodrošinājumu var savlaicīgi pārdot, jo pastāv likvīds tirgus;</p> <p>20.4.3. sabiedrībai nav tiesisku šķēršļu nodrošinājuma atsavināšanai.";</p> <p>"21.5. ja kredīta atmaksa paredzēta termiņa beigās, tā kopējais atmaksas termiņš nepārsniedz 12 mēnešus un līdz 30 dienām kavēts vismaz viens pamatsummas vai procentu maksājums;</p> <p>21.6. ja kredīts ir no nodrošinājuma atkarīgs kredīts, nodrošinājuma stāvoklis ir pasliktinājies, bet tā vērtība joprojām sedz kredīta atlikumu un nav šķēršļu nodrošinājuma realizācijai.";</p> <p>"22.3. ja kredīta atmaksa paredzēta termiņa beigās, kopējais kredīta termiņš nepārsniedz 12 mēnešus un no 31 līdz 90 dienām ir kavēts vismaz viens pamatsummas vai procentu maksājums;</p> <p>22.4. ja kredīts ir no nodrošinājuma atkarīgs kredīts:</p>
---	--	---

	<p>kredītus klasificē kredītus, kuriem:</p> <p>...</p> <p>22.3. ja kredīta atmaksa paredzēta termiņa beigās vai tas ir no nodrošinājuma atkarīgs kredīts:</p> <p>22.3.1. nodrošinājuma vērtība ir mazāka nekā kredīta atlikums, taču starpība nav būtiska;</p> <p>22.3.2. nodrošinājumam ir zema likviditāte.</p>		<p>22.4.1. nodrošinājuma vērtība ir mazāka nekā kredīta atlikums, taču starpība nav būtiska;</p> <p>22.4.2. nodrošinājumam ir zema likviditāte.";</p> <p>"25. Kredītu, kuram nav noteikts regulārs parāda samaksas grafiks (piemēram, konta debeta atlikumu (overdraftu), kredītlīniju vai kredītu, kura atmaksa paredzēta termiņa beigās un kura atmaksas termiņš pārsniedz 12 mēnešus un tam nav nodrošinājuma), un kredītu, kuram ir grūti nodalīt pamatsummas samaksu un procentu samaksu, līdz ar to ir grūti noteikt procentu maksājumu kavējumus, klasificē ne augstāk kā zemstandarta kredītu, ja ir izpildīts vismaz viens no šādiem kritērijiem: ..."</p>
3.	<p>21. Uzraugāms kredīts ir kredīts, kurš sabiedrības valdei pastiprināti jākontrolē, jo tam piemīt potenciāla nedrošība, kas, ja situācija netiek mainīta, nākotnē var ietekmēt parāda samaksu un sabiedrībai radīt zaudējumus. Kā uzraugāmus kredītus klasificē kredītus, kuriem:</p> <p>...</p>	<p>Lūdzam precizēt 21.4.punkta redakciju, kā arī samazināt termiņu, kurā pārstrukturēts kredīts nevar būt klasificēts augstāk par uzraugāmo no viena gada līdz 6 mēnešiem.</p>	<p>Daļēji ņemts vērā.</p> <p>Lai padarītu tiesību normu skaidrāku, prasība pārvietota no noteikumu projekta 21.4. apakšpunkta uz atsevišķu 26. punktu:</p> <p>"26. Ja kredīts ir pārstrukturēts kredīts, to klasificē ne augstāk kā uzraugāmu vienu gadu kopš pārstrukturēšanas dienas vai ilgāk, ja citas pazīmes liecina par zemāku kredīta klasi nekā standarta, piemēram, aizņēmējs kavē maksājumus."</p>

	<p>21.4. tas ir pārstrukturēts kredīts vienu gadu kopš pārstrukturēšanas dienas vai ilgāk, ja izvērtēšanas brīdī citas pazīmes liecina par uzraugāma kredīta statusu, piemēram, aizņēmējs kavē maksājumus;</p>		<p>Ņemot vērā to, ka zemāka klase nekā standarta attiecas uz kredītiem, kuri ir pārstrukturēti finanšu grūtību dēļ, viena gada periods, kura laikā kredītu klasificē ne augstāk kā uzraugāmu kredītu un attiecīgi veic pastiprinātus pārraudzības pasākumus un veido tam uzkrājumus kredīta klasei atbilstošā apmērā, ir uzskatāms par piemērotu.</p>
<p>4.</p>	<p>4. Sabiedrība izveido aktīvu kvalitātes novērtēšanas sistēmu, lai savlaicīgi novērtētu aktīvu un ārpusbilances saistību kvalitāti un noteiktu zaudējumu apmēru, ņemot vērā šo noteikumu prasības.</p> <p>5. Par aktīvu kvalitātes novērtēšanas sistēmas izveidošanu un efektīvu darbību atbild sabiedrības valde. Tā regulāri pārskata un novērtē aktīvu kvalitātes vērtēšanas rezultātus un izveidoto uzkrājumu pietiekamību.</p> <p>8. Sabiedrība atzīst aktīvu un ārpusbilances saistību kvalitātes pasliktināšanos, ja sabiedrībai nav pamatotas pārliecības, ka tā varēs atgūt visu parādu saskaņā ar līguma noteikumiem.</p>	<p>Noteikumu pielikuma "Aktīvu un uzkrājumu uzskaitē" (turpmāk – N.P.) 4.p; 5.p; 8.punkti nelikumīgi maina biedriem atsavinātās naudas piederību, kā arī likumos, dibināšanas līgumā, statūtos un kopsapulcēs nolemto iepriekšējo gadu ienākumu izmantošanas mērķus un uzdevumus.</p> <p>N.P. Valdēm piešķir nelikumīgas tiesības pārvērst peļņā ienākumus no saimnieciskās darbības, kas gūti iepriekšējos gados.</p> <p>N.P. rada labvēlīgu vidi korupcijai, krāpniecībai un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai.</p> <p>Komerclikuma 2.pants nosaka, ka komersanta reģistrācija Komercreģistrā noņem šaubas, ka visi komersanta ienākumi ir ienākumi no komercdarbības.</p> <p>2.pants. Reģistrācijas tiesiskais spēks</p> <p><u>Ja komersants ir ierakstīts komercreģistrā, nav pieļaujama ieruna par to, ka saimnieciskā darbība, kas veikta, izmantojot komercreģistrā ierakstīto firmu, nav komercdarbība.</u></p> <p>Krājaizdevu sabiedrības (turpmāk – KKS) nav reģistrētas Komercreģistrā, un Komerclikuma 1.p.4.d.</p>	<p>Skaidrojums.</p> <p>Šos noteikumus Latvijas Banka izdod, pamatojoties uz Krājaizdevu sabiedrību likuma 20.panta trīspadsmito daļu, kas nosaka, ka Latvijas Banka izdod noteikumus par krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību rādītāju aprēķināšanu un aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanu.</p> <p>Krājaizdevu sabiedrības biedru kopsapulce vai padome, ja tāda ir izveidota, ieceļ sabiedrības valdi, kuras darbību regulē Latvijas Republikas normatīvie akti, kas neļauj tai pārkāpt savas pilnvaras.</p> <p>Krājaizdevu sabiedrību uzraudzība, tostarp tiesību akti, kas regulē to darbību, ir nepieciešama, lai nodrošinātu noguldītāju aizsardzību. Jebkura sabiedrība vai finanšu iestāde, kas izsniedz kredītu, uzņemas risku, ka izsniegtais kredīts nākotnē netiks atmaksāts pilnā apmērā. Ja sabiedrība konstatē, ka aizņēmējs nespēs kredītu</p>

	<p>ļauj šādiem komersantiem veikt saimniecisko darbību, kuru regulē citi likumi, ar atšķirīgu kapitāla veidošanas, reģistrācijas, uzkrāšanas un uzskaites kārtību, un atšķirīgu peļņas un ienākumu no saimnieciskās darbības uzskaiti un sadali.</p> <p>N.P. rada likumos neregulētu, beztiesisku vidi, kur valdes var manipulēt savās personīgajās interesēs ar biedriem atsavināto naudu t.sk. ziedojumiem, dāvinājumiem, ienākumiem no saimnieciskās darbības un komercdarbības rezultātā gūto peļņu.</p> <p>N.P. Ir pretrunā ar sekojošām likumu normām: Kooperatīvo sabiedrību likuma (turpmāk – KSL) 41.p.1.d. neļauj valdei mainīt kopsapulcē nolemtu peļņas izmantošanas vai zaudējumu segšanas kārtību (piem., ja kopsapulce, atbilstoši statūtu noteikumiem, lēmusi zaudējumus segt no rezerves kapitāla, tad valdei nav tiesību šo naudu pēc atgūšanas, iegrāmatot kā peļņu).</p> <p>41. pants. Biedru kopsapulces lēmuma atzīšana par spēkā neesošu (1) Pamatojoties uz biedra, valdes vai padomes locekļa prasību, <u>tiesa var atzīt biedru kopsapulces lēmumu par spēkā neesošu</u>, ja šāds lēmums vai tā pieņemšanas procedūra ir pretrunā ar likumu vai statūtiem vai pieļauti būtiski pārkāpumi kopsapulces sasaukšanā vai lēmuma pieņemšanā.</p> <p>KSL un Krājaizdevu sabiedrību likums (turpmāk – KKSL) piešķir kopsapulcei tiesības veikt peļņas sadali tikai vienu reizi par iepriekšējo saimniecisko gadu, atbilstoši statūtu noteikumiem KSL</p>	<p>atmaksāt pilnā apmērā, vai sabiedrība novēro maksājumu kavējumus, tai ir atbilstoši jākorģē kredīta atgūstamā vērtība, t. i., jāveido uzkrājumi, iegrāmatojot izmaksas kredīta vērtības samazinājumam. Šis princips attiecas uz krājaizdevu sabiedrībām un arī jebkuru citu sabiedrību, kurā norēķins notiek pēc preces vai pakalpojuma saņemšanas.</p> <p>Krājaizdevu sabiedrībai ir pienākums regulāri izvērtēt sava kredītportfeļa kvalitāti (noteikumu projekta 4. punkts) un veidot uzkrājumus kredītiem, kuriem novērojama kvalitātes pasliktināšanās (noteikumu projekta 5. punkts). Lai nodrošinātu vienotu pieeju tirgū, Latvijas Banka ir noteikusi kritērijus, kurus krājaizdevu sabiedrība izmanto, lai klasificētu aktīvus un atbilstoši veidotu uzkrājumus.</p>
--	---	--

	<p>31. pants. Biedru kopsapulces kompetence (1) Tikai biedru kopsapulces kompetencē ietilpst: 3) <u>gada pārskata apstiprināšana, iepriekšējā saimnieciskās darbības gada peļņas sadale vai zaudējumu segšanas kārtības noteikšana</u> KKSL</p> <p>17.pants. Krājaizdevu sabiedrības tīrās peļņas sadale (1) <u>Tīrās peļņas daļa, kas paliek pēc atskaitījumiem rezerves kapitālā, sadalāma atbilstoši krājaizdevu sabiedrības statūtu noteikumiem.</u></p> <p>Iepriekšējos gados sadalīto peļņu un ienākumus no saimnieciskās darbības drīkst izmantot tikai tiem mērķiem, kādi noteikti likumos, dibināšanas līgumā, statūtos un kopsapulces lēmumos. KKSL</p> <p>1.pants. Likuma mērķis Šā likuma mērķis ir <u>sekmēt finanšu resursu pieejamību, kā arī reģionālo attīstību,</u> veicinot indivīdu līdzdarbošanos tautsaimniecībā.</p> <p>2.pants. Krājaizdevu sabiedrības jēdziens, uzdevumi un tiesības (...) (2) <u>Krājaizdevu sabiedrības galvenais uzdevums ir attīstīt savos biedros spēju darboties kopīgi, lai uz savstarpējas palīdzības un pašpārvaldes principu pamata, veicinot taupību, veidotu kredītresursus</u> biedru personisko, kā arī saimniecisko un sadzīves vajadzību apmierināšanai, tādējādi sekmējot viņu labklājību. (3) (...) (4) Krājaizdevu sabiedrība ir juridiskā persona. Krājaizdevu sabiedrībai <u>ir tiesības statūtos noteiktajā kārtībā iegūt un atsavināt kustamu un nekustamu mantu,</u></p>	
--	--	--

		<p><u>tai skaitā pieņemt dāvinājumus, ziedojumus un mantojumus,</u> kā arī uzņemt saistības un būt par prasītāju un atbildētāju tiesā.</p> <p>KSL</p> <p>2. pants. Likuma darbības joma</p> <p>(1) Šis <u>likums regulē sabiedrības darbības pamatprincipus,</u> organizatorisko struktūru, dibināšanu, likvidāciju un reorganizāciju.</p> <p>(4) Sabiedrības darījumiem, <u>izņemot darījumus starp sabiedrību un tās biedru sabiedrības sniegto pakalpojumu ietvaros,</u> piemēro Komerclikuma noteikumus par komercdarījumiem.</p> <p>11. pants. Sabiedrības dibināšanas līgums</p> <p>(1) Dibināšanas līgumā norāda:</p> <p>3) <u>sabiedrības mērķi un uzdevumus;</u></p> <p>12. pants. Sabiedrības statūti</p> <p>(1) Sabiedrības statūtos norāda:</p> <p>2) <u>darbības mērķi un uzdevumus;</u></p> <p>N.P. ļauj šos likumos noteiktos mērķus un uzdevumus nepildīt, un nomainīt tos pret KKSL neregulētu komercdarbību.</p> <p>N.P. drīkstētu noteikt šādu aktīvu un uzkrājumu uzskaites kārtību, ja Latvijas likumos būtu noteikts regulējums, ka peļņa ir jānovirza rezervju atjaunošanai, ja uzkrājumi tika veidoti, samazinot sabiedrības rezerves, kamēr neatjaunojās rezervju vērtība, kāda tā bija pirms samazināšanas.</p>	
--	--	--	--

		<p>KKSL 31.p.1.daļa uzliek par pienākumu Latvijas Bankai sekot, lai ienākumi no saimnieciskās darbības netiktu izmaksāti dividendēs kā peļņa no komercdarbības.</p> <p>31.pants. Krājaizdevu sabiedrības darbības ierobežošana</p> <p>(1) Ja Latvijas Banka konstatē, ka <u>krājaizdevu sabiedrība neievēro šo likumu</u> vai Latvijas Bankas izdotos noteikumus, <u>krājaizdevu sabiedrības darbība neatbilst tās galvenajiem uzdevumiem vai veidošanas pamatprincipiem</u>, apdraud tās stabilitāti vai maksātspēju, Latvijas finanšu sektora drošību vai stabilitāti, draud nodarīt ievērojamus zaudējumus valsts tautsaimniecībai vai notiek pārmērīga noguldījumu vai citu piesaistīto līdzekļu aizplūde no krājaizdevu sabiedrības, vai ja Latvijas Banka secina, ka krājaizdevu sabiedrības politika un procedūras un to īstenošana nenodrošina pietiekamu risku pārvaldīšanu, Latvijas Banka, pieņemot lēmumu, ir tiesīga piemērot šādus uzraudzības pasākumus:</p> <p>N.P. neļauj Latvijas Bankai konstatēt šo neatbilstību, bet KKS ir liegta iespēja sasniegt LKKS mērķus un darbības galveno uzdevumu.</p>	
--	--	---	--